

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

Anexa nr. 1 la Dispozitia nr. 149 din 23.05.2022

**STRATEGIA ANTICORUPTIE A COMUNEI ZARAND SI A
UNITATILOR SUBORDONATE PENTRU PERIOADA 2021-
2025**

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

CUPRINS

CAPITOLUL 1. INTRODUCERE	3
1.1. Contextul general	3
1.2. Cadrul juridic	10
1.3. Consideratii generale	12
1.4. Definitii.....	13
CAPITOLUL 2. SCOP, VALORI SI PRINCIPII	15
2.1. Scopul strategiei	15
2.2. Viziunea si misiunea strategiei	15
2.3. Impactul scontat	16
2.4. Principiile promovate	17
CAPITOLUL 3. POLITICA INTERNA PRIVIND AVERTIZAREA IN INTERES PUBLIC.....	19
3.1. Contextul abordarii si tratării politicii interne privind avertizarea în interes public	19
3.2. Scopul politicii interne privind avertizarea in interes public	19
3.3. Principiile care stau la baza Protectiei avertizării în interes public	19
3.4. Obiectivul politicii interne privind avertizarea în interes public	20
3.5. Aplicabilitatea politicii interne privind avertizarea în interes public	20
CAPITOLUL 4. OBIECTIVE SI MASURI	21
4.1. Obiective generale	21
4.2. Obiective specifice	21
4.3. Măsurile asociate obiectivelor	21
CAPITOLUL. 5. SISTEMUL DE MONITORIZARE SI EVALUARE A STRATEGIEI	23

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

CAPITOLUL 1. INTRODUCERE

1.1. Contextul general

Importanța prevenirii și combaterii corupției la nivel european este evidențiată de includerea problematicilor specifice acestui domeniu în diferite instrumente de drept internațional, atât în izvoare principale de drept, cât și în documente programatice de acest nivel, cum ar fi următoarele:

- Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției;
  - Tratatul privind funcționarea UE;
  - Convenția penală privind corupția;
  - Convenția de drept civil privind corupția;
- sau în organizații, cum ar fi:
- Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE);
  - Inițiativa Regională Anticorupție;
  - Consiliul pentru Cooperare Regională;
  - Rețeaua Europeană de Integritate și Autoritatea pentru Avertizori;
  - Grupul de State Impotriva Corupției;

Strategia Națională Anticorupție (SNA) 2016-2020, în corelare cu recomandările formulate de formatele internaționale anticorupție la care România este parte sau la care participa, a promovat schimbarea paradigmei în ceea ce privește abordarea strategică în acest domeniu. Astfel, SNA 2016-2020 a inclus obiective și măsuri care să acționeze asupra cauzelor mai profunde ale corupției, abordarea nefiind limitată la combaterea fenomenului. Documentul programatic a inclus măsuri care să vizeze prevenirea corupției, promovarea integrității organizaționale, educația anticorupție și, nu în ultimul rând, recuperarea creanțelor generate de săvârșirea de infracțiuni, fiind corelat cu toate instrumentele internaționale la care România este parte.

Corupția rămâne o provocare la nivel național și regional, deși în plan strategic, corupția este fenomenul infracțional care a făcut cel mai de-a și mai constant obiectul politicilor penale în România, începând cu anul 2001. Acest fenomen afectează societatea în cele mai diverse moduri, fiind de natură a genera consecințe negative atât în viața economică, cât și socială a cetățenilor. În acest sens, s-a putut observa că, în anumite instanțe, fenomenul corupției a afectat viața, integritatea fizică, încrederea față de instituțiile statului și patrimoniul cetățenilor.

Corupția rămâne o cauză care limitează perspectivele de dezvoltare a României și capacitatea de promovare a obiectivelor de politică externă, inclusiv a imaginii României în mediul internațional.

Totodată, corupția afectează eficiența și profesionalismul din autoritățile și instituțiile publice, mai ales din perspectiva furnizării de servicii de interes general, aspect care generează o încredere scăzută a cetățenilor în capacitatea statului de a gestiona relațiile sociale. Cauzele fenomenului corupției sunt multiple, iar problematica prevenirii și combaterii corupției intră în spectrul de competență a mai

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

multor institutii din România, care trebuie să coopereze pentru obtinerea sinergiei în activitatile de promovare a integritatii.

Din perspectiva mediului de afaceri privat din România, se poate constata că au fost înregistrate evoluții în promovarea integritatii în mediul de afaceri, mai ales în cadrul întreprinderilor publice, care însă pot cunoaste progrese suplimentare, printr-o colaborare strânsă cu autoritatile si institutiile publice, care pot impulsiona initiativele de promovare a integritatii în sectorul privat. Coruptia nu reprezintă un impediment (*deal-breaker*) în derularea afacerilor din cauza perceptiei gresite a antreprenorilor potrivit căreia coruptia ar fi necesară pentru a derula unele contracte în România¹.

O provocare suplimentară pentru autoritati este cauzată de rolul coruptiei de facilitator al activitatii grupurilor de crimă organizată.

Prin urmare, prezenta strategie include un obiectiv specific care are în vedere abordarea integrată a coruptiei si criminalitatii organizate, deoarece granita dintre coruptie si criminalitate organizată este doar de ordin formal – conceptual, pentru ratiuni de abordare sistemica si coerentă din punct de vedere legal si instituional.

Totodată, consecintele generate de pandemia COVID-19 trebuie să fie evaluate de către autoritatile si institutiile publice competente în vederea gestionării corespunzătoare a acestora. Mai multe organizatii internationale din domeniul anticoruptiei au atras atentia asupra provocărilor existente în prezent la adresa transparentei, achizitiilor publice (în special, în sistemul de sănătate), integritatii organelor de ordine si siguranță publica si oferirii de asistenta medicala.

Strategia Natională de Apărare a Tarii pentru perioada 2020-2024 (SNApȚ 2020-2024) confirmă atasamentul autoritatilor române pentru apărarea statului de drept si a democratiei, independenta justitiei si lupta împotriva coruptiei, subliniind totodată efectele sistemice negative generate de coruptie la nivel national². O abordare similară se regaseste în Programul de Guvernare 2020 – 2024, care include dezideratul de a relansa lupta anticoruptie, pana in punctul în care alinierea la standardele europene va deveni ireversibilă³. De asemenea, programul de guvernare mentionează ca prioritate elaborarea prezentei strategii nationale.

Conform capitolului privind România din Raportului 2020 privind statul de drept al Comisiei Europene, România dispune de un cadru strategic national cuprinzator în domeniul luptei anticoruptie, bazat pe participarea largă a actorilor institutionali de la nivel national si local. În ciuda progreselor realizate de România în ultimul deceniu în domeniul luptei anticoruptie, provocările cu care s-a confruntat sistemul judiciar în perioada 2017-2019 au pus sub semnul întrebării durabilitatea reformelor anticoruptie. Importanta sustinerii implementării SNA de către factorul politic a fost ilustrată în mod constant de către COM în cadrul rapoartelor MCV.

¹ Raportul de cercetare – Business Integrity Country Agenda, elaborat de Transparency International Romania, pag. 93.

² Strategia Natională de Apărare a Tarii pentru perioada 2020-2024, pagina 27.

³ Programul de guvernare 2020-2024, pag. 225.

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

În consecința, se impune în primul rând asumarea de către palierul politic a agendei naționale anticorupție și a angajamentului de a nu afecta cadrul legislativ și instituțional din domeniul anticorupției. Totodată, sunt necesare consolidarea evaluării riscurilor și a vulnerabilităților la corupție, corelarea și eficientizarea mecanismelor de prevenire, educație și combatere de care statul român dispune, respectiv consolidarea dialogului și a cooperării inter-instituționale în cadrul unei abordări integrate de tip strategic.

Actuala strategie națională anticorupție va menține abordarea utilizată de strategiile anterioare, care au acordat prioritate măsurilor preventive în sectoarele expuse la corupție. Progresul dispart al prevenirii în perioada 2016-2020 a determinat menținerea sectoarelor identificate ca prioritare de strategia anterioară, cu suplimentarea acestora cu domeniul protecției mediului înconjurător și domeniul protejării patrimoniului cultural și înlăturarea sistemului judiciar din categoria sectoarelor prioritare.

Strategia națională anticorupție 2021-2025 a fost realizată în urma unui amplu proces de consultare cu sectorul public, dar și cu societatea civilă și mediul de afaceri din România.

Astfel, strategia națională anticorupție realizează o radiografie a manifestării fenomenului la nivel național, și, corelativ, a capacității naționale de răspuns și prezintă o viziune integrată, armonizată inter-instituțional cu privire la misiunea și obiectivele necesare a fi asumate de principalele instituții cu responsabilități, cu obiective generale, specifice și acțiuni principale, individualizate în funcție de competențele legale ale fiecărei instituții și specificul sectoarelor prioritare. Strategia pune accent pe rafinarea mecanismelor de cooperare pentru obținerea unor rezultate cât mai eficiente în promovarea integrității și lupta împotriva corupției. Ca orizont de timp abordarea propusă vizează perioada 2021-2025.

Strategia Națională Anticorupție 2021-2025, are ca scop promovarea integrității, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public, aprobate prin H.G. nr. 1269/2021, prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional în vederea prevenirii corupției în România. Documentul are un caracter multidisciplinar și este adresat tuturor instituțiilor publice reprezentând puterea executivă, legislativă și judecătorească, autorităților publice locale, mediului de afaceri și societății civile.

Conducerea Primăriei comunei Zărand consideră imperios necesară dezvoltarea și implementarea unor instrumente care să conducă la transparentizarea procesului decizional, la prevenirea corupției, consolidarea capacității administrației publice locale și la creșterea nivelului de încredere a beneficiarilor în serviciile publice specifice oferite.

În acest sens, SNA reunește măsurile de transparență instituțională și de prevenire a corupției, reglementate de diverse acte normative referitoare la: codul etic, consilierul de etică, declararea averilor, declararea cadourilor, conflictele de interese, incompatibilitățile, transparența în procesul decizional, accesul la informații de interes public, protecția avertizorului în interes public, interdicțiile

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

post-angajare în cadrul instituțiilor publice (*pantouflage*), funcțiile sensibile, gestionarea riscurilor de integritate și evaluarea *ex-post* a incidentelor de integritate.

Măsurile de transparentă instituțională și de prevenire a corupției aplicabile la nivelul Primăriei Comunei Zărand, cât și la nivelul Școlii Gimnaziale Zărand sunt:

1. Codul etic – valorile etice și principiile general acceptate privind conduita sunt încorporate în coduri de conduită. Codul de conduită reprezintă un set de reguli adoptat în mod voluntar de grupul caruia i se adresează și nu este obligatoriu ca acesta să prevadă sancțiuni specifice pentru încălcarea regulilor prevăzute. În cadrul Primăriei comunei Zărand s-a elaborat și implementat un Cod de conduită aplicabil atât funcționarilor publici, cât și personalului contractual din cadrul instituției. De asemenea, în cadrul Școlii Gimnaziale Zărand există elaborat un cod de conduită aplicabil personalului instituției, care va fi actualizat ori de câte ori este nevoie.

2. Consilierul de etică - în scopul respectării și monitorizării implementării principiilor și normelor de conduită de către funcționarii publici, Primarul comunei Zărand a desemnat prin dispoziție un consilier de etică și coordonează, controlează și monitorizează respectarea normelor de conduită de către personalul contractual, din aparatul propriu și din instituțiile aflate în subordine, cu respectarea prevederilor în domeniul legislației muncii și a legislației specifice aplicabile – art. 558, alin. (1) din Codul administrativ. În cadrul Școlii Gimnaziale Zărand se numește anual un consilier etic prin decizie de manager.

3. Declararea cadourilor - reprezintă o obligație legală reglementată de prevederile Legii nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției, precum și de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 1126/2004 pentru aprobarea Regulamentului de punere în aplicare a Legii nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției. În cadrul Primăriei comunei Zărand s-a elaborat și implementat Procedura privind declararea cadourilor la nivelul întregului personal angajat. De asemenea, personalul din cadrul Școlii Gimnaziale Zărand a fost informat cu privire la declararea cadourilor și procedura de urmat în acest caz.

4. Declararea averilor și a intereselor - este reglementată, în principal, de prevederile Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative și de dispozițiile Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare. La nivelul Primăriei comunei Zărand s-a elaborat și implementat Procedura privind completarea, transmiterea și publicarea Declarațiilor de avere și interese la nivelul Primăriei comunei Zărand. În ceea ce privește Școala Gimnazială Zărand, urmează să fie elaborată și implementată o procedură operațională privind aceste aspecte.

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

5. Conflictul de interese - Legislatia națională, respectiv Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, definește conflictul de interese ca fiind situația în care persoana ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative.

Conflictul de interese de natură penală este definit de art. 301 din Codul penal, sub denumirea de folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane, ca fiind fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act prin care s-a obținut un folos patrimonial pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori un afin până la gradul II inclusiv.

Existența unui conflict de interese de natură administrativă nu presupune existența automată a unei fapte de corupție. Apariția unui conflict între interesele personale ale unui funcționar public și îndatoririle lui legale, fără ca acesta să fie rezolvat sau sancționat, poate avea ca rezultat corupția; un conflict de interese se poate concretiza, asadar, în cele din urmă, într-o infracțiune de corupție sau de serviciu. Soluționarea conflictelor de interese vizează, în consecință, adoptarea deciziilor în cadrul administrației publice exclusiv în baza interesului public. În cadrul Primăriei comunei Zărand s-a elaborat și implementat Procedura privind prevenirea și soluționarea conflictelor de interese. În ceea ce privește Școala Gimnazială Zărand, urmează să fie elaborată și implementată o procedură operațională privind aceste aspecte.

6. Incompatibilitati - Problematika incompatibilităților este reglementată de Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative și Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare. În cadrul Primăriei comunei Zărand s-a elaborat și implementat Procedura privind prevenirea și soluționarea situațiilor de incompatibilitate. În ceea ce privește Școala Gimnazială Zărand, urmează să fie elaborată și implementată o procedură operațională privind aceste aspecte.

7. Interdicții după încheierea angajării în cadrul instituțiilor publice (*pantouflage*)

Legislația privind interdicțiile post-angajare vizează prevederi care sunt cuprinse în acte normative diverse, neexistând o reglementare unitară în acest sens:

- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice - Secțiunea a 4-a Reguli de evitare a conflictului de interese, art. 61;
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale - Secțiunea a 4-a Reguli de evitare a conflictului de interese, art. 74;
- Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern - art. 22, alin. (5);

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției - art. 94, alin. (3);
- O.U.G. nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora - art. 13, alin. (1);
- Legea Concurenței nr. 21/1996 – art. 70.

În cadrul Primăriei comunei Zărand s-a elaborat și implementat Procedura privind monitorizarea situațiilor de pantouflage prin care s-au adus la cunoștința personalului instituției toate interdicțiile de angajare/pantouflage existente, termene de respectat, sancțiunile aplicabile și orice alte măsuri de urmat conform prevederilor legale în materie, iar în ceea ce privește Școala Gimnazială Zărand urmează a se elabora o procedură în acest sens.

8. Transparența în procesul decizional

Transparența organizațională și decizională în cadrul unei organizații constituie instrumente optime în descurajarea și combaterea abuzurilor și a faptelor de corupție. Legea nr. 52/2003 stabilește regulile procedurale minime aplicabile în vederea transparenței decizionale în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, care pot fi dezvoltate conform specificului autorității. În cadrul Primăriei comunei Zărand sunt prevăzute norme privind transparența decizională în cadrul Codului de conduită elaborat și implementat în rândul personalului. În ceea ce privește personalul din cadrul Școlii Gimnaziale Zărand, acesta are cunoștința de măsurile necesare a fi luate în vederea asigurării transparenței în procesele decizionale desfășurate la nivelul instituției.

9. Accesul la informații de interes public

Conform art. 31, alin. (1) din Constituția României, dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngreunat, iar potrivit dispozițiilor alin. (2) al aceluiași articol, autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

Accesul liber și neîngreunat la informația de interes public constituie, astfel cum stipulează și art. 1 din Legea nr. 544/2001, unul dintre principiile fundamentale ale relațiilor dintre persoane și autoritățile publice, în conformitate cu Constituția României și cu documentele internaționale ratificate de Parlamentul României.

Asadar, accesul la informațiile de interes public reprezintă un drept al persoanelor, căruia îi corespunde obligația corelativă a autorităților și instituțiilor publice de a asigura exercitarea lui corespunzătoare.

Astfel, orice persoană are dreptul să solicite și să obțină de la Primăria comunei Zărand informațiile de interes public, în condițiile reglementate de Legea nr. 544/2001, iar aceasta este obligată să asigure persoanelor, la cererea acestora, informațiile de interes public solicitate în scris sau verbal. De asemenea, în ceea ce privește informațiile de natură publică ce pot fi obținute de la/despre Școala

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

Gimnaziala Zarand, personalul institutiei cunoaste prevederile legale in vigoare si asigura accesul la acestea.

10. Protectia avertizorului în interes public

În prezent, protectia avertizorului în interes public este reglementată în legislatia națională a României de Legea nr. 571/2004 privind protectia personalului din autoritatile publice, institutiile publice si din alte unitati care semnalează încălcări ale legii. Aceasta a apărut ca urmare a unei nevoi de instrumente legale pentru autoreglarea sistemului de integritate în cadrul administratiei publice.

Anul 2020 a adus o nouă provocare legislativă, respectiv adoptarea Directivei (UE) 2019/1937 privind protectia persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii, precum si obligatia corelativă a Statelor membre UE (SM) de a o transpune în dreptul intern.

La nivelul Primariei comunei Zarand s-a elaborat si implementat Procedura privind semnalarea neregularitatilor si registrele de evidenta a incalcarii normelor de lucru, a incalcarii procedurilor de lucru si a neregulilor sesizate. De asemenea, Scoala Gimnaziala Zarand are intocmite proceduri operationale în acest sens, acesta urmand a fi actualizate, raportat la noile modificari legislative si de structura intervenite.

11. Functiile sensibile

În conformitate cu definitia prevăzută de OSGG nr. 600/2018, functie sensibilă este considerată acea functie care prezintă un risc semnificativ de afectare a obiectivelor entitatii prin utilizarea necorespunzătoare a resurselor umane, materiale, financiare si informationale sau de coruptie sau fraudă.

Potrivit Standardului 2 - Atributii, functii, sarcini din OSGG nr. 600/2018, conducătorul entitatii publice dispune identificarea functiilor sensibile pe baza unor factori de risc, centralizarea acestora la nivelul entitatii publice si stabilirea unei politici adecvate de gestionare a acestora prin elaborarea unor măsuri, astfel încât efectele negative asupra activitatilor desfasurate în cadrul entitatii publice să fie minime.

În ceea ce priveste cadrul normativ, Noul Cod penal, adoptat prin Legea nr. 286/2009, intrat în vigoare la data de 1 februarie 2014, reglementează, în Titlul V al Partii speciale, „Infractiunile de coruptie și de serviciu”, acesta fiind structurat în două capitole: Capitolul I – „Infractiuni de coruptie” (art. 289-294) și Capitolul II – „Infractiuni de serviciu” (art. 295-309).

În contextul referirii la legislatia națională ce reglementează infractiunile de coruptie amintim si Legea nr. 78 din 8 mai 2000 pentru prevenirea, descoperirea si sanctionarea faptelor de coruptie.

In cadrul Primariei comunei Zarand s-au elaborat si implementat Procedura privind functiile sensibile, Inventarul functiilor sensibile si Politica de rotatie a functiilor sensibile. Personalul Scolii Gimnaziale Zarand a fost informat cu privire la functiile sensibile si riscurile atasate acestora, dar si asupra modului de tratare.

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

12. Riscuri si vulnerabilitati la coruptie în administratia publică

Un element strategic al activitatii de prevenire a coruptiei si de asigurare a unui nivel ridicat de integritate îl constituie managementul riscurilor. Managementul riscurilor de coruptie în cadrul administratiei publice centrale/locale presupune identificarea, analizarea, evaluarea si monitorizarea riscurilor de coruptie, precum si stabilirea si implementarea măsurilor de prevenire si control al acestora.

Hotărârea Guvernului nr. 599/2018 reglementează Metodologia standard de evaluare a riscurilor de coruptie în cadrul autoritatilor si institutiilor publice centrale, împreună cu indicatorii de estimare a probabilitatii de materializare a riscurilor de coruptie, cu indicatorii de estimare a impactului în situatia materializării riscurilor de coruptie si formatul registrului riscurilor de coruptie. Totodată, acest act normativ aprobă Metodologia de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autoritatilor si institutiilor publice centrale, împreună cu formatul raportului anual de evaluare a incidentelor de integritate.

În cadrul Primariei comunei Zarand si a Scolii Gimnaziale Zarand s-au elaborat si implementat Procedura privind managementul riscurilor, Procedura privind analiza riscurilor, Registrul de riscuri si Planul de minimizare al riscurilor si Raportul de evaluare al riscurilor și vulnerabilităților la corupție și a măsurilor de remediere.

1.2. Cadrul juridic

În România, principalele institutii publice a căror activitate se încadrează în sfera luptei împotriva coruptiei sunt următoarele: Ministerul Justitiei (MJ), Ministerul Afacerilor Interne (MAI), Directia Generală Anticoruptie (DGA), Agentia Natională de Integritate (ANI), Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casatie si Justitie (PCCJ), Directia Natională Anticoruptie (DNA) si Departamentul pentru lupta antifraudă (DLAF).

Ca organ al puterii executive, Ministerul Justitiei elaborează politicile publice, strategiile si planurile de actiune în domeniul justitiei, al prevenirii si combaterii coruptiei si formelor grave de criminalitate, inclusiv prin raportare la obiectivele programului de guvernare.

Implementarea SNA se realizează sub autoritatea si în coordonarea Ministrului Justitiei, cu raportare către Guvern.

Strategia Anticoruptie a comunei Zarand si a unitatilor subordonate pentru perioada 2021-2025 are drept baza Strategia Nationala Anticoruptie pe perioada 2021 – 2025 si vizeaza prevenirea coruptiei pe cele trei directii de actiune: prevenire, educatie, combatere. Prezenta strategie a fost elaborata în baza prevederilor urmatoarelor acte normative:

- Constitutia Romaniei;
- O.U.G nr. 57/2019, privind Codul administrativ;

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

- Hotararea nr. 1269 din 17 decembrie 2021 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție 2021-2025 și a documentelor aferente acesteia;
- Codul Penal din 17 iulie 2009 (actualizat);
- Legea nr. 78 din 8 mai 2000 (actualizată) pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție;
- Legea nr. 571/2004, privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnaleză încălcări ale legii;
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 52/2003R privind transparența decizională în administrația publică cu modificările și completările ulterioare;
- H.G. nr. 1723/2004 privind aprobarea Programului de măsuri pentru combaterea birocratiei în activitatea de relații cu publicul, cu modificările și completările ulterioare;
- H.G. nr. 1344/2007 privind normele de organizare și funcționare a comisiilor de disciplină;
- Ordinul nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice;
- Legea nr. 363 din 28 decembrie 2018 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, descoperirii, cercetării, urmăririi penale și combaterii infracțiunilor sau al executării pedepselor, măsurilor educative și de siguranță, precum și privind libera circulație a acestor date;
- H.G. nr. 781 din 25 iulie 2002, privind protecția informațiilor secrete de serviciu;
- Regulamentul de organizare și funcționare al Primăriei Comunei Zărand și al Școlii Gimnaziale Zărand;
- Regulamentul Intern al Primăriei comunei Zărand;
- Codul de conduită al personalului din cadrul Primăriei Comunei Zărand și Codul etic al Școlii Gimnaziale Zărand;
- Declarația de aderare la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare al Strategiei Naționale Anticorupție, susțin prezenta strategie.

Primăria comunei Zărand se administrează și funcționează în baza O.U.G. nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ și în temeiul principiilor specifice aplicabile administrației publice locale prevăzute la art. 75 din aceasta, după cum urmează:

- a) principiul descentralizării;
- b) principiul autonomiei locale;
- c) principiul consultării cetățenilor în soluționarea problemelor de interes local deosebit;
- d) principiul eligibilității autorităților administrației publice locale;
- e) principiul cooperării;
- f) principiul responsabilității;
- g) principiul constrângerii bugetare.

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

Scoala Gimnaziala Zarand functioneaza in temeiul Legii nr. 1/2011 a educatiei si a oricaror acte si normative generale si speciale, a actelor normative elaborate de Ministerul Educatiei, a deciziilor Inspectoratului Scolar Judetean Arad si a regulamentelor interne ale unitatii scolare.

1.3. Consideratii generale

Coruptia este un abuz de putere savarsit in exercitarea functiei publice/functiei de demnitate publica de un angajat al administratiei publice, indiferent de statut, structura sau pozitie ierarhica, in scopul obtinerii unui profit, satisfacerii unor interese personale sau de grup personal, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, persoana fizica ori persoana juridica.

Coruptia poate avea ca si consecinte:

- amenintare pentru democratie, pentru suprematia dreptului, echitatii sociale si a justitiei;
- erodarea principiilor unei administratii eficiente;
- subminarea economiei de piata;
- inrautatarea imaginii sau discreditarea primăriei;
- incurajarea iresponsabilitatii si a practicilor abuzive;
- calitatea slaba a serviciilor acordate populatiei;
- degradarea valorilor morale;

Prevenirea actelor de coruptie este asigurata in cadrul institutiei prin urmatoarele practici:

- reglementarea activitatilor si a serviciilor publice;
- asigurarea transparentei si accesului la informatiile de interes public;
- promovarea principiilor si normelor etice;
- asigurarea transparentei si responsabilitatii in gestionarea fondurilor si bunurilor publice;
- declararea averilor si incompatibilitatilor;
- prevenirea si solutionarea conflictului de interese;
- participarea societatii civile si sectorului privat in activitatea anticoruptie;
- instruirea personalului;
- evaluarea periodică a modului de indeplinire a masurilor anticoruptie;

Sunt considerate fapte de coruptie:

- luarea de mita (art. 289 Cod penal);
- darea de mita (art. 290 Cod penal);
- traficul de influenta (art. 291 Cod penal)
- cumpararea de influenta (art. 292 Cod penal);

Luarea de mită este fapta funcționarului public care, direct ori indirect, pentru sine sau pentru altul, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori acceptă promisiunea unor astfel de

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

foloase, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri.

Darea de mită presupune promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în condițiile arătate în art. 289 din Codul Penal.

Traficul de influență presupune pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri.

Cumpararea de influență presupune promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, pentru sine sau pentru altul, direct ori indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public, pentru a-l determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri.

1.4. Definitii

- **incident de integritate** - unul dintre următoarele evenimente privind situația unui angajat al unei autorități sau instituții publice:

a) încetarea disciplinară a raporturilor de muncă sau de serviciu, ca urmare a săvârșirii unei abateri de la normele deontologice sau de la alte prevederi similare menite să protejeze integritatea funcției publice, inclusiv cele stabilite prin legislație secundară și terțiară, pentru care este prevăzută această sancțiune;

b) trimiterea în judecată sau condamnarea pentru săvârșirea unei infracțiuni de corupție sau a unei fapte legate de nerespectarea regimului interdicțiilor, incompatibilităților, conflictului de interese sau declarării averilor;

c) rămânerea definitivă a unui act de constatare emis de către Agenția Națională de Integritate, referitor la încălcarea obligațiilor legale privind averile nejustificate, conflictul de interese sau regimul incompatibilităților;

- **etica** se referă la comportamentul individual, în context organizațional sau nu, care poate fi apreciat sau evaluat fie din perspectiva valorilor, principiilor și regulilor etice explicite (coduri de etică, coduri de conduită sau alte tipuri de documente fără statut de act normativ) sau tacite (cultura organizațională), fie prin prisma consecințelor acțiunilor însăși;

- **comportamentul integru** este acel comportament apreciat sau evaluat din punct de vedere etic ca fiind corect. Integritatea, ca valoare individuală, se referă la această corectitudine etică, care nu poate fi delimitată de corectitudinea legală și profesională;

- **comportamentul lipsit de integritate** este o formă de subminare a misiunii organizației, conducând

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

la un climat organizațional toxic pentru angajați și terți, și afectând interesele legitime ale tuturor celor implicați, inclusiv interesul public;

- **planul de integritate** - ansamblul de măsuri identificate de conducerea instituției ca remedii pentru riscurile și vulnerabilitățile instituționale la corupție identificate. Măsurile preconizate pot viza prevenirea corupției, educația angajaților dar și a publicului-țintă vizat de activitatea instituției/autorității, întreprinderii publice, precum și combaterea corupției. Planurile de integritate sunt asumate prin acte juridice, precum ordine sau decizii ale conducerii entității;

- **standarde legale de integritate** - sunt avute în vedere acele măsuri de transparență instituțională și de prevenire a corupției consacrate de legislația națională și reflectate în inventarul anexă la SNA.

- **pantouflage** - noile abordări în managementul sectorului public, împreună cu posibilitățile extinse de muncă, au schimbat relațiile serviciului public și ale sectorului privat, precum și percepția public asupra acestor relații. Necesitatea de a menține încrederea publicului, în special în perioadele de schimbare, sporește importanța dezvoltării și menținerii sistemelor ce abordează conflictele de interese, inclusiv pe cele care apar la migrarea funcționarilor publici către sectorul privat. Cele mai frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici din sectorul public în cel privat sunt:

- (1) să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv;
- (2) să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare;
- (3) să se asigure că accesul și contactele actualilor, precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora.

- **situație de incompatibilitate** - situație în care subiecții exercită concomitent două sau mai multe funcții al căror cumul este interzis de lege;

- **conflict de interese** - acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului contractual contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor, ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției deținute;

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

CAPITOLUL 2. SCOP, VALORI SI PRINCIPII

2.1. Scopul strategiei

Prezenta strategie are drept scop:

- promovarea eticii și integrității la nivelul Primăriei comunei Zarand si a unitatii subordonate, Scoala Gimnaziala Zarand;
- consolidarea capacității administrației publice locale de a asigura calitatea si accesul la serviciile publice pentru realizarea interesului public;
- continuarea masurilor anticoruptie pentru prevenirea abaterilor, neregulilor, a suspiciunilor de fraudă, situatiilor de conflict de interese si incompatibilitate;
- eficacitatea si eficientizarea desfasurarii tuturor activitatilor pentru realizarea interesului public.

Astfel, prin prezenta se urmareste promovarea integritatii, prin aplicarea riguroasa a cadrului normativ si institutional de prevenire si combatere a coruptiei in Romania.

Strategia promovează modelul de manager de institutie care se implică efectiv in promovarea integritatii institutiei, care isi oferă propriul exemplu de integritate si sanctioneaza sau gestioneaza adecvat încălcarile regulilor, de la cele de tipul abaterilor administrative, până la cele de nivelul infractiunilor.

SNA contribuie si la dezvoltarea componentei internationale, aderarea Romaniei la Convenția anti-mită a Organizatiei pentru Cooperare si Dezvoltare Economica continuând să fie un obiectiv strategic national si o prioritate a agendei nationale anticoruptie.

Strategia urmărește creșterea gradului de cunoastere si înțelegere a standardelor de integritate de către angajati si beneficiarii serviciilor publice, dar si consolidarea performantei de combatere a corupției prin mijloace penale si administrative, precum si creșterea gradului de recuperare a produselor infracțiunilor, urmând cele mai bune practici din alte state membre UE și consolidarea practicii judiciare, prin Agentia Natională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate.

2.2. Viziunea si misiunea strategiei

Viziunea acestei strategii este de a consolida sistemul de prevenire si combatere a coruptiei prin consolidarea mecanismelor de identificare si gestionare a riscurilor, amenintarilor si vulnerabilitatilor circumscrise acestui fenomen, în vederea garantării profesionalismului si eficientei în sectorul public, a sigurantei cetatenilor si de a sustine un mediu social si economic dezvoltat.

Promovarea integritatii organizationale este de natură a reduce cazurile de coruptie, fraudă si incidentele de integritate în sectoarele expuse la coruptie. Totodată, un mediu de integritate robust va sprijini România în atingerea obiectivelor asumate la nivel international în domeniul anticoruptiei si a statului de drept.

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

În acest context, promovarea obiectivelor de politică externă a României, inclusiv prin îmbunătățirea imaginii României pe scena internațională, va accelera procesul de aderare a României la *Convenția OCDE privind combaterea mituirii funcționarilor publici străini în tranzacțiile comerciale internaționale, adoptată la Paris, la 21 noiembrie 1997, intrată în vigoare la data de 15 februarie 1999.*

Resursele statului trebuie mobilizate coerent și eficient în vederea investigării și tragerii la răspundere penală a persoanelor implicate în activități circumscrise corupției, inclusiv prin consolidarea mecanismelor de cooperare interinstituțională și a capacităților instituțiilor și autorităților competente, astfel încât să se asigure abordarea integrată a fenomenului.

Suplimentar măsurilor de combatere a corupției, strategia include măsuri care vizează latura de prevenire și educare atât a oficialilor, cât și a cetățenilor, cu privire la teme precum: integritatea organizațională și diminuarea riscurilor de corupție, cadrul incriminator național al faptelor de corupție, drepturile omului, accesul la informații publice, transparența decizională, impactul corupției „mici” asupra serviciilor publice, etc.

Transpunerea în practică a viziunii, respectiv misiunea instituției în ceea ce privește lupta anticorupție, se bazează pe următorii piloni:

→ **vointa politică** – factorul politic înțelege importanța unei societăți lipsite de corupție și va conlucra pentru aducerea la îndeplinire a măsurilor prevăzute de prezenta strategie;

→ **integritatea** - reprezentanții instituțiilor și autorităților publice au obligația de a declara orice interese personale care pot veni în contradicție cu exercitarea obiectivă a atribuțiilor de serviciu și de a lua toate măsurile necesare pentru a evita astfel de situații;

prioritatea interesului public - reprezentanții instituțiilor și autorităților publice au datoria de a considera interesul public mai presus de orice alt interes în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu. Acesta nu trebuie să se folosească de funcția publică pentru obținerea de beneficii necuvenite patrimoniale sau nepatrimoniale, pentru ei, familiile lor sau persoane apropiate;

→ **transparența** - reprezentanții instituțiilor și autorităților publice vor asigura accesul neîngrădit la informațiile de interes public, transparența procesului decizional și consultarea societății civile în cadrul acestui proces.

2.3. Impactul scontat

Prin implementarea Strategiei Anticorupție se urmărește atingerea a cel puțin 6 rezultate:

- încadrarea în media UE privind percepția și mentalitatea publică internă legată de amploarea fenomenului de corupție din România;
- reducerea substanțială, cu cel puțin 50%, a cazurilor de fraudare și corupere a procedurilor de achiziții publice și a incidentelor de integritate în sectoarele vulnerabile identificate;
- implementarea măsurilor preventive anticorupție în cadrul instituției, ca parte a unui plan de integritate dezvoltat pe bază de analiză de risc și standarde de control managerial intern;

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

- atingerea obiectivelor MCV si asimilarea instituțională națională a procedurilor de evaluare, ca o garanție a ireversibilității măsurilor de consolidare a integrității în exercitarea funcțiilor publice;
- aderarea României la Convenția anti-mită a OCDE;
- promovarea regional si internațională a experienței anticorupție detinută de România.

2.4. Principiile promovate

Prezenta strategie se întemeiază pe următoarele principii generale:

- **principiul statului de drept în baza căruia este consacrată supremația legii**, toți cetățenii fiind egali în fața acesteia. Principiul are la bază respectarea drepturilor omului si presupune separația puterilor în stat;
- **principiul răspunderii** potrivit căruia autoritățile statului răspund pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, inclusiv pentru modul de implementare a strategiilor;
- **principiul gestionării responsabile a riscurilor generate de comportamente lipsite de integritate**, ca parte integrantă din procesul managerial desfășurat de către fiecare organizație;
- **principiul proportionalității** în elaborarea si punerea în aplicare a procedurilor anticorupție: instituțiile publice trebuie să elaboreze, să implementeze si să mențină proceduri complexe, adaptate si proportionale în raport de riscurile si vulnerabilitățile instituționale, precum si dimensionate în funcție de resursele si complexitatea organizației;
- **principiul răspunderii la cel mai înalt nivel de angajament**: Politicile de integritate nu vor fi eficiente dacă nu există un mesaj clar dat de administrație de la nivelul cel mai înalt în sensul sprijinirii acestor politici. Nivelul superior al conducerii pe fiecare palier al administrației trebuie să inițieze, să supravegheze si să conducă, prin puterea exemplului, punerea în aplicare a unei politici de respingere a corupției, recunoscând faptul că aceasta din urmă este contrară valorilor fundamentale ale integrității, transparenței si responsabilității si că aceasta subminează eficacitatea organizațională;
- **principiul prevenirii incidentelor de integritate** potrivit căruia identificarea timpurie si înlăturarea în timp util a premiselor apariției faptelor de corupție sunt prioritare si imperative. Atât instituțiile publice, cat si cele private, trebuie să dea dovadă de diligență în evaluarea partenerilor, agenților si contractorilor. Fiecare entitate ar trebui să evalueze riscurile de integritate asociate cu intrarea într-un parteneriat sau de contractare a unor acorduri cu alte entități si este dator să efectueze evaluări periodice ale riscurilor. La stabilirea de relații contractuale trebuie să verifice dacă respectivele organizații au politici si proceduri care sunt în concordanță cu aceste principii si orientări;
- **principiul eficacității în combaterea corupției**, care se bazează pe evaluarea continuă a activității instituțiilor cu atribuții în domeniu, atât din punctul de vedere al îndeplinirii cât mai complete a obiectivelor asumate pentru a produce efectele pozitive pe care societatea le așteaptă, cat si al managementului organizațional;
- **principiul coerenței de acțiune inter-instituționale**, în baza căruia instituțiile implicate în prevenirea si combaterea corupției trebuie să coopereze îndeaproape, asigurând o concepție unitară asupra obiectivelor ce trebuie îndeplinite si a măsurilor ce urmează a fi luate;

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

- **principiul parteneriatului public - privat**, care recunoaste importanta cooptării societății civile și a mediului de afaceri în activitățile concrete de implementare a măsurilor de prevenire a corupției;
- **principiul accesului neîngrădit la informațiile de interes public și al transparenței decizionale;**
- **principiul cooperării internaționale active**, care are în vedere cooperarea activă în formatele operationalizate la nivelul Uniunii Europene și a celorlalte organizații europene și internaționale la care România este parte (Consiliul Europei, UNCAC, RAI, OCDE, etc), precum și asigurarea unui rol activ al României la nivel internațional.

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

CAPITOLUL 3. POLITICA INTERNA PRIVIND AVERTIZAREA ÎN INTERES PUBLIC

3.1. Contextul abordării și tratării politicii interne privind avertizarea în interes public și al transparenței decizionale

Fiecare persoană poate avea, în anumite momente, obiecții asupra unor aspecte care se produc la locul său de muncă sau într-o instituție publică. Aceste obiecții trebuie analizate și implementate soluții corective adecvate. În situația în care aceste obiecții se referă la corupție sau la o conduită ilicită sau neetică, ce afectează alte persoane (interne sau externe ale instituției), este esențială identificarea etapelor de parcurs pentru realizarea unei avertizări în interes public. Pot apărea temeri în legătură cu raportarea obiectivelor apărute și se poate ajunge la situația în care aceste raportări să încline spre neluarea unei decizii de avertizare. O astfel de reacție are și o altă cauză: persoana ascunde situațiile create pe motiv de afinități față de colegi sau față de managementul instituției, din temerea de a fi etichetat ca și persoană care creează situații critice, situații care pot genera nesiguranță în legătură cu activitatea ce face obiectul sesizării.

3.2. Scopul politicii interne privind avertizarea în interes public

Politica privind avertizarea în interes public urmărește crearea și menținerea unui mediu integrat în instituție, mediu în care personalul, cetățenii să aibă certitudinea că în cazul în care sunt în măsură să sesizeze încălcări ale prevederilor Legii nr. 571/2003 (practici abuzive sau slaba administrare), sesizările făcute vor fi tratate și investigate cu maximă obiectivitate și seriozitate.

Politica privind avertizarea în interes public se adresează tuturor angajaților, persoanelor care ocupă o funcție publică/funcție de demnitate publică, cetățenilor comunei Zărand și este concepută pentru:

- a veni în întâmpinarea persoanelor care, cu bună credință, sesizează săvârșirea unor abuzuri și încălcări ale legilor, considerând că în acest mod își face datoria față de instituție și beneficiarii serviciilor publice;
- a proteja persoanele care sesizează fapte prin care a fost încălcată legea, nepermitând hartuirea acestora, inclusiv presiunea informală;
- a-i face pe angajați să se simtă în siguranță în cazul în care își exprimă îngrijorările în legătură cu modul în care se desfășoară activitățile la nivelul acestei instituții;
- a aduce la cunoștință căile pe care o persoană trebuie să le urmeze în cazul în care nu este mulțumită de răspunsul primit;
- a oferi garanția protecției de eventualele represalii în cazul în care îngrijorările exprimate sunt întemeiate și formulate cu bună credință.

3.3. Principiile care stau la baza protecției avertizării în interes public

a) Principiul legalității, conform căruia autoritățile și instituțiile publice au obligația de a respecta:

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

- drepturile si libertatile cetatenilor;
- normele procedurale;
- tratamentul nediscriminatoriu;

b) Principiul supremației interesului public, conform căruia, ordinea de drept, integritatea, imparțialitatea și eficiența sunt ocrotite și promovate de lege;

c) Principiul responsabilității, conform căruia orice persoană care semnalează încălcări ale legii este dator să susțină reclamația cu date sau indicii privind fapta savarsită;

d) Principiul nesancționării abuzive, conform căruia nu pot fi sancționate persoanele care reclamă sau sesizează încălcări ale legii, direct sau indirect, prin aplicarea unei sancțiuni inechitabile și/sau mai severe pentru alte abateri disciplinare.

e) Principiul bunei conduite, conform căruia este ocrotit și încurajat actul de avertizare în interes public cu privire la aspectele de integritate publică și buna administrare, în scopul de a spori :

- capacitatea administrativă
- prestigiul autorităților publice și al instituțiilor publice.

f) Principiul bunei-credințe, conform căruia este ocrotită persoana încadrată într-o unitate publică care a făcut o sesizare, convinsă fiind de realitatea stării de fapt sau că fapta constituie o încălcare a legii.

3.4. Obiectivul politicii interne privind avertizarea în interes public

Obiectivul vizat de această politică este de a asigura orice persoană care sesizează existența unei conduite corupte sau neetice sau care semnalează fapte prin care a fost încălcată legea că este corect să transmită situația apărută funcțiilor ierarhice superioare, în condiții de maximă siguranță.

3.5. Aplicabilitatea politicii interne privind avertizarea în interes public

Primăria încurajează raportarea oricărei încălcări a legislației în vigoare, a regulamentului de organizare și funcționare, a regulamentului intern sau a oricărei proceduri care nu corespunde cerințelor legale și de reglementare aplicabile instituției. Avertizarea în interes public nu trebuie confundată cu raportarea unei nemulțumiri personale.

Modalitatea de analiză a acestor obiective, găsirea unor soluții corective adecvate în cazul în care acestea se impun, sunt specificate în Procedura privind semnalarea neregularităților. Conducerea Primăriei comunei Zărand îi protejează pe avertizorii care raportează faptele de corupție, garantează confidențialitatea sesizării și anonimatul avertizorului în concordanță cu cerințele Legii nr. 571/2004.

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

CAPITOLUL 4. OBIECTIVE SI MASURI

4.1. Obiective generale

Strategia Anticorupție a comunei Zarand si a unitatilor subordonate este structurata pe urmatoarele 5 obiective generale:

1. Creșterea gradului de implementare a masurilor de integritate la nivel organizational
2. Reducerea impactului coruptiei asupra cetatenilor
3. Consolidarea managementului institutional si a capacitatii administrative in prevenirea si combaterea coruptiei
4. Consolidarea integritatii in domeniul educatiei
5. Consolidarea performantei de combatere a coruptiei prin mijloace penale si administrative

4.2. Obiective specifice

Pentru implementarea obiectivelor generale Strategia Anticorupție a Comunei Zarand si a unitatilor subordonate este structurată pe 10 obiective specifice:

1. Implementarea măsurilor de integritate la nivel local
2. Îmbunătățirea cooperării locale, regionale în domeniul integrității
3. Eficientizarea măsurilor preventive anticorupție prin remedierea lacunelor și a inconsistențelor legislative, precum și prin asigurarea implementării lor efective
4. Extinderea culturii transparenței pentru o guvernare deschisă în administrația publică
5. Îmbunătățirea capacității de gestionare a eșecului de management prin corelarea instrumentelor care au impact asupra identificării timpurii a riscurilor și vulnerabilităților instituționale
6. Creșterea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în sistemul național de educație
7. Creșterea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în administrația publică locală
8. Creșterea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în domeniul achizițiilor publice
9. Creșterea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în domeniul protecției mediului înconjurător
10. Îmbunătățirea activității de identificare, sancționare și de prevenire a cazurilor de incompatibilități, conflicte de interese și averi nejustificate

4.3. Masuri asociate obiectivelor generale si specifice

Strategia prevede măsuri menite să sprijine administratia publică locala, atat in ceea ce priveste implementarea prevederilor SNA, cresterea capacitatii de implementare a masurilor de prevenire a coruptiei, cresterea gradului de informare anticorupție la nivel local, cat si în ceea ce priveste consolidarea integritatii, eficientei si transparenței la nivel institutional.

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

Strategia Anticorupție a comunei Zărand și a unităților subordonate pentru perioada 2021-2025 va fi implementată prin Planul de Integritate al comunei Zărand și al unităților subordonate.

Responsabili de acest proces sunt: Primarul comunei Zărand, directorul Școlii Gimnaziale Zărand și personalul din cadrul celor 2 instituții.

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
COMUNA ZĂRAND
PRIMĂRIA

Adresa: loc. Zărand, nr.512, Jud.Arad
Cod poștal 317417; tel/fax: 0257359011

CAPITOLUL 5. SISTEMUL DE MONITORIZARE SI EVALUARE A STRATEGIEI

Monitorizarea implementării măsurilor pentru atingerea obiectivelor Planului de Integritate al comunei Zarand si al unitatilor subordonate pentru perioada 2021-2025 se va realiza semestrial si anual, prin autoevaluarea fiecărei unitati, pe baza indicatorilor de evaluare si a surselor de verificare si în corelare cu cerințele mecanismului de monitorizare al Strategiei Nationale Responsabilul cu SNA. Obiectivele procesului de monitorizare si raportare sunt:

- identificarea progreselor înregistrate în implementarea strategiei,
- identificarea si corectarea problemelor practice apărute în aplicarea politicilor și normelor anticorupție,
- creșterea gradului de cunoaștere, înțelegere și implementare a măsurilor de prevenire a corupției la nivelul comunei Zarand si a unitatilor aflate în subordine
- identificarea solutiilor si a bunelor practici,
- propunerea de măsuri în vederea actualizării planului sectorial,
- raportarea în cadrul SNA,
- informarea publicului cu privire la progresele înregistrate.

Rapoartele de monitorizare a stadiului de implementare a strategiei și a planului de integritate vor fi prezentate conducerii Primăriei comunei Zarand transmise Secretariatului tehnic SNA. Rapoartele vor conține evaluări privind stadiul implementării strategiei, deficiențele constatate si recomandările pentru remediere.

Periodic, obiectivele specifice, măsurile și indicatorii prevăzuți în Strategia Anticorupție a comunei Zarand si a unitatilor subordonate vor fi revizuite în vederea asigurării îndeplinirii obiectivelor generale.

Aceasta Strategie Nationala Anticorupție cuprinde urmatoarele anexe:

- Anexa 1 – Strategia Nationala Anticorupție
- Anexa 2 – Seturile de indicatori de performanță, riscurile asociate obiectivelor și măsurilor din strategie
- Anexa 3 – Inventarul măsurilor preventive adoptate la nivelul Primariei comunei Zarand si a Scolii Gimnaziale Zarand (unitate subordonata)
- Anexa 4 – Standard general de publicare a informatiilor de interes public pe pagina de internet a Primariei comunei Zarand
- Anexa 5 – Planul de integritate al Primariei comunei Zarand si a Scolii Gimnaziale Zarand (unitate subordonata)
- Anexa 6 - Raport de evaluare al riscurilor și vulnerabilităților la corupție și a măsurilor de remediere

Primar
Dudaș Gheorghe

3
COMUNA ZĂRAND
C.I.F. 3520130
Judetul ARAD

Secretar al comunei/Coordonator de integritate
Boicu Adina